

Pósa Zoltán

Versek**Örök élet**

Egész életutam
Hozzád vezet Uram
Ég felé kiáltok
Elkerül az átok

Az idők kezdetén
Útnak indult egykor
Pompázatos körtánc
Mindenki részese
Hőse és eszköze
Olykor szünetelünk
Kiszállunk de újra
Egyre szebb köntösben
Minden távozásunk
Után visszatérünk
Majd Istentől kérünk
Végső nyugalmat
És örök életet

Funiculáré

Ide-oda sikló
Idősíkok között
Csúszkálva tévedünk
Aki egykor voltunk
Feledve is vigyáz
Ránk vagy gátol minket
Ha legyőzi újabb énünket a régi
Simán megőrülünk
Ha mi pusztítjuk el
Egykori lényünket
Egydimenzióssá
Szimplává szűkülünk
Csak az egyensúlyra
Törő harmónia
Visz a teljességbe
Föl a magas égbe
Mennyek oltalmába
Isten hazájába

Ellenlegenda

Nem szabad, hogy pusztá
Legendának higgyük

Azt ami a léghen
Fényben földben terjed
De a vakok és a
Korlátolt tudósok
Előtt láthatatlan
Csak a feltétlen hit

Hozza közel hozzád
Amit ezredévek
Szorgos bűvárai
Folyton elvesztenek
Te viszont meglelted
Megvilágosodván
Amint Krisztus-sebek
Jelentek meg rajtad
Kétezer esztendő
Kudarcai után

Vándor éji dala

Tompa háromszögnek
Sarka az éji út
Erőlködve araszolod
Végére sohse jutsz
Újra a kezdetek
Végek és végzetek
Felezővonalán
Toporog tappancsod
Elgömbült négyzetek
Tompa háromszögek
Nemlétező sarka
Az éjszaka vériszamos partja

Kövült üzenetek

Az álmok az elmúlt
Korábbi létünkéből
Megmaradt repeszek
Furcsa üzenetek
Rejtélyes és kódolt
Tiltások parancsok

Heisemberg mantrája

A dolgok mélyére
Hatolni soha nem
Felesleges pedig
Az ismerni vágyott
Principiumoknak
Torzítása sajnos
Elkerülhetetlen

Groteszk halálangyalkák

Magányok gögje
Gúnnyal szembeköpvé
Kis halálangyalka
Sonkának felkötve
Lóg a kéményünkéből

Sorvadó kobold

A fogyó fehér hold
A sorvadó, egyre kicsinyülő világ
Fennkölt ikerpárja
Hanyatlás tündére
Csalódottak bére
Éji fehér kobold

„Undergrund”

Halovány bőrlebeny
Zárul vén szememre
Ma is beköszönt
A földalatti este
Üszkös halálfaaként
Rámdólt életálmom
Keresztre feszülök
Éber fénycsóvácson

A fiktív csúcsok vakrémülete

Borzalmas barlangok
Labirintusában
Menekülünk éjtől
Hajnalig a mából
Fiktív csúcsok felé
Nyomulnak és várnak
Nemlétező utak
Vonzanak lefelé
Feneketlen kutak

Végső visszaszámlálás 4 tételben

1. A garabonciás

Megállni egy ház előtt, rácsodálkozni annak Jugendstiel ciradaira – egy pillanatnyi megtorpanás műve, sőt következménye volt. Bizonytalanul járó, bizonytalan egzisztenciájú hősünk a széles, kövezetlen út porhanyán húzódo faszorban vizel. A meglehetősen domesztikált és nem is oly enyhén ízléstelen szecesszióhordozó mellett kirívóan sivár, neo-brutális fehér kriptaház, bántón szögletes, éjsötétet tükröző ablaküvegsor. Szemben a korcsma düledező épülete házsorba ékelődik, amelyben az építkezésmódok és a vagyoni helyzetek teljes skálája végigkísérhető – verandás, nyeregretetős régi parasztház, bántón szimmetrikus, gúlasapkás, ötvenes évekbeli „városias” módi, pagodatetős kis-álpalota, düledező deszkakerítéssel – cifra nyomorúság, s félig megépült, félbehagyott kitudjamilyen házikó, utóbbi az egész település göleme lehetne. A nagyvárosból kiszorult újhonfoglalók össze-visszaépített faluja utcánként újra meg újra kezdődhetne, de sem igazán elkezdődni, sem befejeződni nem tud.

A lézengő még csurgás közben, mintha nehéz kezét érezne a vállán. Fekete arc, kilógó vérvörös nyelv, égő, csillogó kék szem, szőrös kéz. Rávigyorog, liheg.

Mélyükön életem
Végem és kezdetem

A cél a keresés
A soha véget nem
Érő befejezés

Hadd menjek Istenem mindig feléd

Az idők kezdetén
Elindult, véget ért
Majd újfent útra kelt
Pompázatos körtánc
Mindenki részese
Hőse és eszköze
Olykor szünetelünk
Kiszállunk de újra
Egyre szebb köntösben
Minden távozásunk
Után visszatérünk
Majd Istentől kérünk
Végső nyugalmat
És örök életet
Egész életutam
Hozzád vezet Uram
Ég felé kiáltok
Elkerül az átok

(Budapest, 2014. január 16.)

Néha-néha akkor is fölbukkant – morfondírozik magát megszólítva a lézengő –, amikor egy órája egykori évfolyamtársaddal, a helyi tanítóval ittál, megünnepeltétek, hogy most kapott egy lakást. – Aki köztünk él, másfél éven belül elnyeri ugyanezt – ver a válladra a ragyás arcú, barátságos cimborá. – Ez ér tán annyit, hogy feladd érte a lézengő ritter kétes státuszát.

– Én egy év alatt összehoztam egy házat – issza ki sörét a szőke, tömzsi, kicsordulóan hosszúbajszú, harmincöt éves gazdaszgyerek, ki tudja, hogy csapódott hozzájuk, s mióta iszik velük. – Én pedig egy regényen dolgozom, az lesz a címe, hogy Az ifjúság maradéka. – No persze, hitetlenkedik a ragyás, - te ám örökké írsz, két részesség szünetében, három másnaposság között. És mit akarsz vele elérni, te lézengő ritter. – Itt és most, minden szereplő elindul egy cél felé és a főhős kivételével mindegyik visszatér alapállásba. A könyv végére szinte mindenki, a főhős kivételével elmondhatja: ezért kár volt egyáltalán útra kelni, a szülőföldelményt tönkretéve a multikulturális vált kis megalopoliszban, az egykori magyar fővárosban, vagy annak agglomerációs, alvófalvas peremvidékén

gyökértelenkedni. – No persze, a főhős te volnál, te lehetnél, ha nem innál te is örökké, mint a többiek ma, lézengő ritter – hajtogatja görcsösen a ragyás

A lézengő ritternek titulált magas, hosszú hajú, nagyorrú, ösztövére garabonciás megrázza a vállát, s végre elfoszlik a feketeképű. Odatántorog az egyik kerítéshez, betekint e régi üveges veranda hangulatfényvel bevilágított mélyére. Az éj lényével azonosulni vágyó leányarcra bámul. Apródfrizura alól lágyan ívelő orr, barna szem, elvékonyított, s mégis duzzadt ajk, egyszerre élvezet és aszkéta. Fölpillant, észreveszi az üveges szemmel bámuló fiút, aki a látványtól csak sejti, hogy az újra materializálódott vérvörös képű a fülét cibálja, harapdálja. A lány kilép az udvarra. Angolparkosan rendezetlen bokrok, fák, az udvar egészében mégis a rendezettség benyomását kelti. Zöld férfiinge alól fehér-tarka sál bukkan elő. Feszülő, igéző keblépár. Fiatal, extravagánsnak mondott tanárnő az egyetemi gyakorlóiskolából, az egyik csoporttársam vizsgatanításán – annakidején – ő volt az elnök...

Te is felismertél, költőm – suttogja sejtelmes, rekedt, idegenszerű modoros hangján. – Semmit sem változtál, de én megöregedtem, ne, ne tiltakozz... gyere be egy pillanatra, na, gyere csak, bókók helyett inkább merj betérni hozzám...

A ritter – amennyire lábai engedik – a fehér ösvényen imbolyog a tornácig. Fonott szék, fonott vessző-asztal, népi hímzésű, piros-fehér falvédő, s mesés ábra a falon, kékfestőruhás, piros arcú asszony, a forrás felé halad, fején üres korsót egyensúlyoz. Belső szoba intim fél sötétje, rózsaszín, széles puha kerevet, a falon érzéki húsú Rubens akt, drága reprodukció, antik asztal, ablakok, dagadó, redős bordó függöny. Félhangosan Verdi Rekviemje szól. A könyvespolcon Balzac, Stendhal, Zola, Proust, Triolet, Sartre, Camus kötetek eredeti nyelven. A lány kellemes, bár kissé modoros koreográfiára vetkőzik, majd már meztelenül a rendezetlen vetett ágyhoz vezeti a fiút, s gombolni kezdi az ingét, meglazítja az övét, lehúzza a zippzárat. – Ah, te enfant terrible, nem volt hivatalos dolgunk egymással, de mindenki téged szidott a suliban, a saját vizsgatanításodra is részegen jöttél... mindenki fölháborodott. Persze, neked lehet, mint kiválasztottnak és még sem lehet, mert akkor nem itt volnál. A lány, abban a pillanatban, hogy az ifjú garabonciás-kiválasztott költő is tökéletesen meztelelné vált, abbahagyta a beszédet, komoly gyakorlatra vall, hogy négy töredékmondattal lepucérította vendégét... a józanodó poéta a kellemes gerinchúsító-borzoló hangtól is egyre férfibb, bebújnak az érzéki-bordó takaró alá, a fiúnak csak a vállá buggyan ki, dürrögő hangok, s egyszerre ismerős érintést érez a vállán. Föl sem néz, a boldog-bódult alélt lányról lecsúszik, óvatosan magára ölti gatyóját, kék skandináv kordnadrágját, sárga kardigánját, rövid, fekete kabátját. Kilopózik a süppedő perzsaszőnyeg tompítja-felfogja lépteinek zaját... s a csodás falvédőre, a mesészerű lányra, a kert selyemfüvére, rendezett rendtelenségére csukja a kaput.

A buszmegálló alig háromszáz méterre áll a ligetes utcától. Hatalmas – szintén neobrutális épülettömb, étterem,

kocsma, ételmiszer, fodrászüzlet egyaránt megbúvik a falak mögött. A garabonciás hátranéz, megkönnyebbülten sóhajt.

Annyira azért mindig telik, hogy ha kedvem tartja, kiutazom hozzátok kocsmázni, de benneteket nem látlak a nagyvárosban soha – búcsúzott el a csárdában ragyás-barátságos évfolyamtársától, s a tömzsi gazdasztól.

Te tudod – vonja meg a vállát a ragyás. – Emlékszel arra a szép, zöldinges fiatal franciatanárnőre. Kitették a gyakorlóból, mert elcsábította az egyik tanítványát, aki ráadásul a majoritáshoz tartozott. A pedofilia vádjától megmentette, hogy a gyerek már elmúlt tizennégy éves, de az elitiskolában nem maradhatott. Hozzánk száműzték két éve. Azóta gyönyörű háza van neki is.

Kinyitja a szemét, a megálló előtti fapadra fekszik, fázósan összeborzad a szürkülő őszi pirkadatban. A fél sötétből lassan kiválik a nagyvárosba közlekedő első reggeli autóbusz. Dermedt tagjait vonszolva beszáll, szétlottyan az ülésen, a busz azonnal startol, túrázó duruzsolásából Verdi rekviemjének dallamát véli kihallani. A vállán át hátrapillant.

Eltűnt. Remélhetően végleg. Részeg látomás volt.

De jaj... mi van akkor – fut át elalvást előtt a fiú agyán, aki úgy tűnik, elveszítette garabonciás erejét, – ha nem én láttam őt képzeletemben, hanem én vagyok az ő víziója. Akkor tehát, ha ő végleg eltűnt, tulajdonképpen én tűntem el örökre....

2. Elkésett találkozás

A fiú – nevezzük mostantól kezdve csak így az egykori garabonciás-Rittert – a habok visszfényében próbálta rajtakapni saját arcképét, de csak egy-egy mozaikdarabkát látott viszont. Cirmos szembogara a víz virtuális kékjébe halványul, szőke hajának rakoncátlanul szemébe borzolódó tincsei is átszíneződnek. Nem is kék a folyó vize, csak az ég kékje tükröződik benne vissza, a fellegduzzadással egy ütemben szürkül egyre haragvóbbá. Belepanszol a kép kellős közepébe, gyűlöli azt a figurát, aki ő és nem ő, de tulajdonképpen nem is létezik. Vagy már csak az a valami létezik a vízben, vagy vízen, az átváltozásokra képes alakmás... A lányt a színpadon pillantotta meg. Úgy mondta a Kis karácsonyi éneket Adyától, hogy tökéletesen átlényegült, Istensóvárgó, magát kölyökké visszaálmódó férfivá, mégis kedves, finomvonású, álom karcsú, régi metszetekre kívánczó nőies lény maradt. Nem volt férfias, nem volt nőies, az volt a költemény nyitánya és fináléja alatt is, aki el szeretne jutni a Teremtőhöz igyekvő jobbik önmagunkhoz, aki a Megváltó segítségével azonosul a Szent Lélekkel... Maga volt az érzékenység, a közvetítő és a befogadó... A fiú rémülten ébred rá arra, hogy ő már nem tudja, nem érzékeli, hogy ki is az a versben szereplő Kisdéd, kinek dicséretétől „boldogok a pásztorok, s a három királyok.” A lány szemébe néz, kék az is, mint a tó, amelynek partjára a nyár utolsó napján menekült. A lány megérzi a reá szegződő szempár erejét, azaz tökéletesen félreérti a magas, szőke, mereven ösztövére, rezenékenységre képtelenné

vált fiút. Amit a lány erőnek hisz, az meneküléskényszer és bizonytalanság... Csak azért nem félelem, mert ahhoz a fiú már túlságosan kontúrtalan... A vastaps után a fiú elkeveredik a gyér közönség soraiban. Amikor az előcsarnokban lévő pulthoz ér, a lány már a pulpitusra könyökölve issza a hideg narancslét. Elhúzna mellette, de a lány ugyanolyan kedves szuggesztivitással zárja alakját a szembogarába, mint a színpadról. Muszáj odalépnie hozzá. És megtörténik a csoda. Az érzékenység evilági megtestesülése hozzá beszél... – Olyan jó volt, hogy néztél, és én neked mondtam minden verset. Mindent értettél és ez visszasugárzott rám, megsokszorozta az erőmet... A fiú ki szeretné mondani, hogy „nem igaz”. Néhány hónappal ezelőtt úgy történt volna meg minden, ahogy a nimfa mondja, de mára méltatlanná vált mindenre, ami maga fölé emelhetné az embert. Úgy érzi, mint ha a teste derékon alul nem az övé lenne, természetes bundát érez és megkétszereződött, négyes lábdobogást. Azaz, ő már csak faun lehet e nimfa közelében. Eltompult, versolvasástól elszokott, csak a menekülés reménytelen zaja visszhangzik a fülében, mint ha még távolról, de egyre közelebről hallaná saját közeljövőbeli lábdobogását. De hiába próbálja elnyomni, a lány hangja mindennél erősebb: – Úgy érzem – tudom, ez életem legszébb és legfontosabb napja. Megtaláltalak... A fiú görcsösen bólint. Tudja, hogy hazudni sem szabadna, de a lányt nem hagyhatja egészen magára várakozásaival.

– Szeretnék adni neked valamit én is – hadarja a fiú. Te nagyon sok mindent adtál nekem... De a zakóm zsebében maradt, az még a ruhatárban van – áll föl hirtelen.

– Ugye, az új verseid? – kérdezi reménykedve a lány.

– Talán... megtudod... hörgi halkán a fiú, az ajtó felé hömpölygők közé vegyül, és hagyja magát az utcára sodortatni velük. Jobbik fele visszavonzaná, a fejek között látja a lány reménytelen várakozó arcát, s gyorsan, lehajtott fejjel elhagyja örökre a kis színpad előterét is. Verseit már soha az életben meg nem találja a zsebében és máshol sem, hiszen egy hónapja mindet elégette. A lányt sem leli meg többé, még ha találkozónak is valaha, nem ismernek egymásra soha. Elkésett találkozás. De jobb ez így – hiteti el magával görcsösen. Mert ha ráébred, mennyire nincs igaza, akkor öngyilkosnak kell lennie és az halálos bűn. Összerázkódik, fölemeli a fejét... Az idegen ágyon egy pillanatra elveszíti idő és térérzékét, majd átfordul a másik oldalára. Magára húzná a takarót, ami nincs. Az ágy is, a sötét, kicsi házikó is ismeretlen, jó ideig tart, amíg ráeszmél, hol is van... Fölébred, lassan, visszavonhatatlanul indul el a kis udvaron át a folyó felé....

3. Itt az idő

A fiú (már – vagy újra?) – az országúton zötyög a nemrégiben vásárolt metálszürke Audin. Robogva hosszabbítja meg – teljesen feleslegesen – a menekülési útvonalat, a lánytól a maga teremtette távolság is végleg eltávolítja, eközben iszonyatos önhergeléssel próbál sírni, de ez neki már tíz esztendeje nem sikerült. Helyette egy pillanatra föl-sírt a kerék, elvesztette uralmát a volán fölött és súrolta az

útpadkát, de visszanyerte hidegvérét, éppen csak cseszte a szegélyt, de a festék jó darabon lepattant az oldalfalról, ami picit be is horpadt. Igen, emlékezik vissza, D. utolsó kis házikója, fala már a nádashoz simul, de udvara még a folyóra néz. Nem emlékszik, hogyan nyitotta ki barátja házának kertkapuját, araszolt végig a parányi udvaron, a szobakonyhás házikón, ruhástól vetette magát a vetetlen ágyra... Összeragadt pillái között látja: még sem csak szobakonyha, a kis tornác mögött van egy kis felszoba is és hátul, a teljes frontot elfoglalja a konyhafülke és a fürdőszoba. Kibotorkál, a hűtőben talál két üveg sört, az égő bélésre csorgatja alá a szőke tigris, így hívta a malátajaffát egyetemista korában. És újra fölremlik előtte minden...

– Tudod, erőt adott, ahogy néztél... És éreztem, hogy érezted.

– Életem egyik legfontosabb napja ez... – Befogja a fülét, lehunyja a szemét, de újra és újra hallja, látja.

– Életem egyik legfontosabb...

– Tudom, nálad vannak a verseid. Látni szeretném.

A fiú a vízbe menekül a látomás elől. A habok visszfényében próbálta rajtakapni saját arcképét, de csak egy-egy mozaikdarabkát látott viszont. Cirmos szembogara a víz látszat kékjébe halványul, szőke hajának rakoncátlanul szemébe borzolódó tincsei is átszíneződnek. Nem is kék a tó vize, csak az ég kékje tükröződik benne vissza, a fellegzadással egy ütemben szürkül egyre haragvóbbá. Belepansol a kép kellős közepébe, gyűlöli azt a figurát, aki ő és nem ő, de tulajdonképpen nem is létezik. Vagy már csak ő létezik, az átváltozásokra képes alakmás... A lányt a színpadon pillantotta meg. Úgy mondta a Kis karácsonyi éneket Adytól, hogy tökéletesen átlényegült, istensóvár-gó, magát kölyökké visszaálmódó férfivá, mégis kedves, finomvonalú, álom karcsú, régi metszetekre kívánczó maradt. Nem volt férfias, nem volt nőies, az volt a költemény nyitánya és fináléja alatt is, aki el szeretne jutni a lényeghez, az ember jobbik énjéhez, a Teremtőhöz, aki a Megváltó segítségével azonosul a Szent Lélekkel... Maga volt az érzékenység, a közvetítő és a befogadó...

A fiú rémülten ébred rá arra, hogy ő már nem tudja, nem érzékeli, hogy ki is az a versben szereplő Kisdéd, kinek dicséretétől „boldogok a pásztorok, s a három királyok.” A lány szemébe néz, kék az is, mint a tó, amelynek partjára a nyár utolsó napján menekült. A lány megérzi a reá szegeződő szempár erejét, azaz tökéletesen félreérti a magas, szőke, mereven ösztövé, rezzzenékenységre képtelenné vált fiút. Amit a lány erőnek hisz, az meneküléskényszer és bizonytalanság... Csak azért nem félelem, mert ahhoz a fiú már túlságosan kontúrtalan... A vastaps után a fiú elkeveredik a gyér közönség soraiban. Amikor az előcsarnokban lévő pulthoz ér, a lány már a pulpitusra könyökölve issza a hideg narancslét. Elhúzna mellette, de a lány ugyanolyan kedves szuggesztivitással fúrja alakját a szembogarába, mint a színpadról. A vízbe menekül a látomás elől, aztán dühösen kapkod a levegőbe, magára húzza a takarót, ami nincs... el szeretne jutni a lényeghez, az ember jobbik énjéhez a Teremtőhöz, aki a Megváltó segítségével azonosul a Szent Lélekkel...

4. Végső visszaszámlálás

A fiú kinyitja a szemét, lakótelepi garzon, szoba, előtér, konyha, huszonöt négyzetméter. Fehér, ismerős nappal és csönd. Magára húzza a paplanját, megkönnyebbülten lerúgja magáról, a parányi garzon konyhája felé botorkál, de a rövid öröm csak villanásnyira mérsékeli az állandósult hajnali fejfájást. Tegnap valószínűleg mindent megivott, de talán... Kinyitja az ablakot, udvar helyett a betonjátsszótérre néz ki, ahol még csak a megszokott, vasárnap hajnali, vedlett foxterriert sétáltató keszeg öregembert látja. Ami előtte áll, az albérlet másnapos süket csöndjét követő katlanmeleg, betonszárason dübörgő, dobhártyarepesztő pesti nyüzsgés. Annál jobb még az otthoni lepusztult ház hétvégi csöndje is. Ennél elviselhetőbb az anyja zsörtölődése, hogy ezért a semmiesésért kár volt egyetemet végezni és a fővárosba költözni, a más lakásában a tapétamintázatot vizslatni és a függönyrojtokat számlálni. Kezd megbárátkozni apjának hónapról hónapra eddig még az utolsó pillanatban visszavont, de hamarosan nyilván végérvényesen ultimátummá izmosodó felszólításával is, amely szerint, ha a fiú záros határidőn belül nem talál munkát a városban, nem fizeti ki többé az albérleti díjat helyette. Jöjjön haza az úrfi, itthon legalább segít a ház körüli dolgokban az ingyen étkeztetés fejében. Mert azok a versek akkor sem fiatalok szinte semmit, amikor még megjelentek, mert voltak... Körülnéz, még birtokon belül, de már érzi

az ijesztően közeli jövőendő birtokon kívüliségét.... Tiszta, rideg heverő, fémíróasztal, csak a falon lévő Guernica-repró, a kivénhedt mechanikus Continental-írógép, a földön heverő zoknik, gatyák és az egyetlen váltónadrág az övé. Eladható itteni könyveitől megszabadult, a többit akár itt is hagyhatja, azokkal a kevesekkel együtt, amelyekben ő maga társszerzőként érdekelt volt, már alig emlékszik reájuk. Még egy bőröndöt sem tud megtölteni a személyes tárgyaival, ha majd ITT AZ IDŐ...

- Mi az, hogy majd, ne hazudj magadnak. Ennyi lenne hát az ifjúság maradéka - összegez szárazon. Erre a hétvégére már lekészt a hazautazásról - nyugtatja magát, aztán röhögve ébred rá újra és újra az önámító gondolatokban rejtező logikai bukfencre. Tökéletesen mindegy, mikor utazik Bátkába. A hét első munkanapjára visszatérnie teljesen értelmetlen, hiszen nincs hová... Ugyanakkor világossá vált számára: azért halogatja a szülőlátogatást, mert sejti, hogy ha egyszer hazatér, ide többé nem jöhet vissza, de sokáig már itt sem maradhat, ketyeg az óra, múlnak az apja által még kifizetett utolsó albérleti hónap hetei, napjai, órái, már nem is tudja pontosan...

A telepi nyüzsgés pokoli zsvivájá oldja a másnaposság siket csöndjét. A fiú a konyha felé támolyog abban a reményben, hogy a hűtőben maradt még legalább egy fél üveg sör.

A Sodoma-híd Rimaszombatban. Tóth Sándor rajza (1926)